

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3321/2023
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Борко Васојевић, адвокат из ..., против туженог Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“ из Београда, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3073/18 од 11.01.2019. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3073/18 од 11.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3073/18 од 11.01.2019. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П1 188/2016 од 28.02.2018. године којом је поништено као незаконито решење туженог број .. од 21.03.2016. године којим је тужилји отказан уговор о раду и обавезан тужени да тужилју врати на рад; обавезан тужени да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 141.000,00 динара са затезном каматом и одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка са затезном каматом.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, из свих законом прописаних разлога, због којих се ревизија може изјавити. Током ревизијског поступка тужени је пуномоћнику отказао пуномоћје.

Тужилја је доставила одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20 и 10/23 – др. закон), па је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије да се ни првостепена ни другостепена пресуда не могу испитати, да другостепени суд није дао јасне разлоге за своју одлуку, што није учинио ни

првостепени суд, те да је првостепена пресуда контрадикторна, указују на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП која није разлог због кога ревизија може да се изјави, сходно одредби члана 407. став 1. тачке 1, 2. и 3. ЗПП, а другостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на основу уговора о раду од 22.04.2003. године, засновала радни однос код туженог на пословима помоћног радника у Одсеку за ... . Анексом уговора о раду од 19.11.2015. године тужила је распоређена на место физичког радника у Служби за ..., с обзиром на важеће новог Правилника о организацији и систематизацији послова од 10.11.2015. године. Решењем од 21.03.2016. године, тужили је услед организационих промена отказан уговор о раду због престанка потребе за обављањем послова на којима је радила уз образложење да су 01.03.2016. године, ступиле на снагу измене и допуне Правилника о организацији и систематизацији послова број 715/1 који је објављен на огласној табли послодавца 11.03.2016. године, по којима је престала потреба за обављањем послова на којима је тужила била распоређена, а послодавац није у могућности да запосленој обезбеди неку од мера за запошљавање код послодавца. Послови физичког радника у Одсеку за ... при Служби за ... које је тужила обављала су по изменама Правилника о организацији и систематизацији радних места код туженог од 01.03.2016. године, били сврстани у претпоследњи одељак систематизације назван „одржавање круга и остали помоћни послови“, са предвиђених 13 извршилаца. Опис послова овог радног места је истоветан опису послова којима су били задужени ранији физички радници распоређени у појединим службама туженог, па је тужени приликом измене организације рада заправо смањено број извршилаца на радном месту физичког радника, које радно место није укинута, него само сврстано у друго одељење измењене систематизације.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да тужени није правилно поступио приликом доношења оспореног решења о отказу уговора о раду тужили јер је одредио да ће јој престати радни однос као једном од физичких радника, без претходно јасног утврђења оцене тужилиног дотадашњег рада и евентуалних додатних критеријума за оцену који извршиоци ће остати на раду, у ситуацији када је број запослених на систематизованом радном месту смањен. Околност да тужени није био у обавези да доноси Програм решавања вишка запослених у време када је сачињаван нови организациони правилник није од утицаја на обавезу туженог да приликом смањења броја запослених, оцену који ће извршиоци остати на раду а којима ће престати уговор о раду, донесе на основу претходно јасно утврђених критеријума за оцену рада свих радника на радном месту на коме се број извршилаца смањује. На основу изложеног, нижестепени судови су оценили да тужени, који сходно одредби члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05...13/17), има право да запосленом откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, нема право да одлуку о томе ко ће од радника добити отказ донесе на произвољан начин, који није заснован на унапред донетим критеријумима, какво становиште прихвата и Врховни суд.

Неосновано се наводима ревизије указује да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права, јер тужени није имао обавезу да донесе Програм решавања вишка запослених у складу са чланом 153. Закона о раду, па тиме није био дужан ни да донесе критеријуме за процену ко ће од радника бити проглашен за вишак. Одредбом члана 153. Закона о раду, прописана је обавеза послодавца да донесе програм решавања вишка запослених ако утврди да ће доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време, а ова обавеза условљена је бројем

запослених за чијим радом ће престати потреба. Одредбом члана 155. Закона о раду, прописана је садржина програма решавања вишка запослених. Тужени у овом случају није утврдио да престаје потреба за радом запослених у бројевима који су прописани одредбом члана 153. због чега није имао обавезу сачињавања плана решавања вишка запослених, међутим, та околност не утиче на обавезу туженог да и у осталим случајевима, када је број запослених за чијим радом престаје потреба мањи од оног прописаног у члану 153. Закона о раду, утврди ко ће од радника остати на послу, а ко ће добити отказ као вишак на основу мерила која су јасна и проверљива, односно на обавезу да сви запослени који раде на радним местима на којима је утврђен вишак запослених морају бити изложени конкуренцији применом критеријума које послодавац сам утврђује. Незаконито је решење о отказу уговора о раду запосленом за чијим радом је престала потреба донето без примене критеријума за утврђивање вишка радника одређене категорије и без вредновања резултата рада у релевантном периоду. Разлози због којих баш одређени запослени представља вишак су нужни за законитост решења о отказу по овом основу. Поред тога, код оцењивања вредновања рада запосленог, запослени има право да буде обавештен да ће његов рад бити оцењиван, да буде упознат са датом оценом и да му се омогући право на одбрану у ситуацији када није задовољан добијеном оценом. Како из оспореног решења као и резултата доказног поступка произлази да је тужени оспорено решење донео без претходног оцењивања радника, то је оно незаконито.

У ревизији туженог оспорава се утврђено чињенично стање, што не може бити предмет преиспитивања у ревизијском поступку у складу са одредбом члана 407. став 2. ЗПП, па ти наводи ревизије нису ни цењени.

Правилна је одлука о трошковима спора јер је донета правилном применом одредаба чланова 153. став 1. и 154. ЗПП, а према исходу спора.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић